

Výlet na Bílou horu

aneb Příběh o cestě na vrchol nejvyšší hory civilizované Evropy

Tomáš Kubeš, 3. srpna 2009

www.tomaskubes.net

Jak jsem se postupně dozvěděl, mému šéfovi (Luc, Belgičan), který má v CERNu doživotní pracovní kontrakt, výhled na Bílou horu z oken jeho domku nedával spát a již po několik let a systematicky během svého pobytu zde směřoval k jejímu zdolání. V posledních pěti letech činili, poněvorce s kolegou z kanceláře (Armin, Rakušan), odvážnější a odvážnější pokusy dojít na její vrchol. A tak když během února oba začali plánovat při naší obvyklé kávě o čtvrté další pokus, stačilo, abych ze sebe nadšeně vypravil, že to je „cool“ a byl jsem přijat do skupiny. Tehdáž zarezervovali noclehy v horských „chatách“ (nevím, jak přeložit slovo „refuge“) pro čtyři lidi. Po většinu zimy a jara pak myšlenka výstupu zůstala u ledu a nic se nedělo, já měl plné ruce práce s diplomkou a státnicemi, a tak jsem se ani nestaral. Až na začátku července jsem si uvědomil, že se termín krutě blíží a že jsem se zatím příliš nepřipravoval. Začal jsem tedy sám nebo se šéfem zuřivě chodit na kopec za domem, abych své nohy alespoň trochu zocelil. Naštěstí se ukázalo, že má snaha jezdit do práce na kole, běhat po chodbách (to dělám obzvláště rád) a prosté mládí vedly k tomu, že jsem byl ve srovnatelné kondici jako oba moji kolegové.

Jak se začalo blížit datum cesty, poněkud jsem znejistěl. Informace o kvalitě ubytování a cenách nutného vybavení mě docela nahlodaly. Měli jsme vyrazet v sobotu 25. července ráno. Ještě v pondělí 20. jsem neměl zajištěno potřebné vybavení, dokonce ani ve čtvrtek 23. jsem neměl koupeno nic z toho, co bych potřeboval. V noci na pátek jsem usilovně přemýšlel, zda vlastně chci jít. Ani v pátek ráno jsem však stále neměl jasno. Cestou do práce jsem se zastavil u kolegů, šéf Luc chodí tak na desátou, ale Armin většinou už na osmou, a povídal jsem si s Arminem o tom, proč jde na vrchol

on a o historii celé této anabáze. Až když mi Armin ukázal předpověď počasí pro Mt. Blanc na neděli, která vypadala nesmírně, ale nesmírně příznivě, tak ve mně vnitřně trklo, že tohle bude TEN den, kdy se jim jejich snaha podaří. V tu chvíli mi bylo jasné, že tam buď teď vylezu s nimi, nebo zůstanu stát opodál.

Odpoledne jsem práci ukončil po francouzsku, tj. v půl páté, a vyrazil nakupovat. Měl jsem štěstí, šéf mi doporučil dobrý obchod, kde jsem na jeden záťah sehnal sedák, cepín, mačky, hole, mumii (jakýsi futrál na spaní) a pár dalších drobností. Hned vedle jsem nakoupil sadu čokolád, tyčinek, oříšků a podobných věcí. Celé to vyšlo na 250 Euro. Ze svých zdrojů jsem ještě vzal batoh a na sebe, pořádné kalhoty, bundu, rukavice a čepici.

V sobotu jsem si ještě koupil po internetu pojištění na rizikové sporty a v deset jsme se sešli v CERNu a vyrazili směr Chamonix.

Plán počítal s tím, že do 2 372 metrů nad mořem vyjedeme tramvají; ano tramvají. Francouzi na přelomu 19. a 20. století pojali záměr postavit na Mt. Blanc tramvaj a skutečně tak začali činit. Samozřejmě až na vrchol se jim to nepovedlo (ač si to předsevzali), nicméně Tramway du Mont-Blanc překonává solidní převýšení 1 792 m a z malebného městeč-

ka Saint-Gervais vyveze návštěvníky do stanice Nid d'Aigle, což je zřejmě docela náhodně vybrané místo ve svahu, kde už se jim nechtělo stavět dále. Koleje končí před nedostavěným mostem ve zbytcích trávy a pasažéři musí vystoupit a dále pokračovat po svých. Tramvaj skutečně vypadá jako tramvaj (stále jezdí vozy z roku 1956), a dokonce skrz městečko jede po kolejích jako tramvaj. Jen za městem udělá cak, cak, cak, do hry se zapojí ozubené kolo a roztomilý dvouvagonkový vláček se začne odvážně zakusovat do svahu místy s až 24% sklonem.

Dál jsme pokračovali pěšky s batohy na zádech po celkem příjemné pěšině v ledovcové moréně. Minuli jsme téměř úplně ohočené kozorohy horské a postupně vystoupali nad poslední zbytky trávy do oblasti s prvními zbytky sněhu.

Během pozdního odpoledne jsme dorazili na první horskou chatu Tête-Rousse ve výšce 3 167 m. Plán zněl přespat a brzy ráno pokračovat dále. Většinu odpoledne a večera jsme strávili v klidu čtením a případným rozhližením se kolem. V šest následovala večeře, po ní západ slunce a postupný přesun do postele.

Horské chaty se poněkud vymykají klasickým standardům ubytování. V první řadě tam neteče voda, což činí některé základní úkony méně snadnými. Potom se spí v místnostech po 16 až 20 lidech, každý má pro sebe postel o šířce 60 cm a místo povle-

čení se zachumlá právě do oné mumie (a pak se přikryje erární dekou). Snídaně se podávají v 1:30 (v noci), ve 4:00 a v 6:00 ráno. Na jedné místnosti zásadně spí takový vzorek lidí, aby pokryli všechny snídaňové časy. Z toho vyplývá, že bez špuntů do uší si člověk neškrtne, respektive oka nezamhouří. Bohužel, jak jsem zjistil, nepříliš dobrým nápadem je i dát si pořádnou večeři, pak totiž člověk neusne, protože musí vědomě zhluboka dýchat, než večeři stráví. V dané nadmořské výšce už běžné dýchání nestačí uspokojit trávicí žaludek. Hodně špatným nápadem je také nepít více než obvykle, ač cena vody a komplikované vyměšování k tomu svádí. Suchý horský vzduch vysouší tělo mnohem více nežli obvykle, takže se člověk snadno vzbudí s bolestí hlavy kvůli dehydrataci.

První noc tedy neproběhla úplně ideálně, ač špunty do uší jsem díky doporučení měl. Naštěstí jsem se alespoň rozumně vyspal předtím, takže vstávání na čtvrtou jsem zvládl docela dobře. Pořádně jsem se napil, čímž jsem vyřešil i zmíněný bolest hlavy, a celkem dobře naladěný jsem se připravil k odchodu. Vyrázili jsme se svítáním chvíli po páté hodině. Výhled na probouzející se hory byl skutečně omamný a půvabně čistá obloha slibovala vynikající den.

Bohužel následující část túry patřila k těm nejméně příjemným. Už z první chaty byla snadno viditelná druhá chata, stojící na okraji téměř vertikální skalní stěny necelých 800 výškových metrů nad chatou první. Když jsem se na stěnu díval poprvé, nebylo mi jasné, kudy lidé chodí nahoru. Až na cestě mi došla nepříjemná skutečnost – nahoru se chodí přímo, žádná obchůzná cesta není vidět, protože zkrátka neexistuje. Člověk jednoduše zatne zuby a leze nahoru po skále.

Pro zpestření je navíc hned na začátku cesty nutné překonat zamrzlé koryto (kuloár), kterým se náhodně valí kameny. Jedná se o klasické koryto na svahu hory, hodně prudké, pokryté sněhem, ledem a kameny – krajně to nepříjemná věc. Vidíte, že jakékoliv sklouznutí znamená nekontrolovatelný pád po ledovém kluzišti mezi ska-

liska o stovky metrů níže a zvrchu se občas nekontrolovatelně řítí pekelně rychlé kamení, se kterým v žádném případě nechcete zkrřížit svoji cestu. S cepínem a mačkami se naštěstí dá koryto relativně rozumně přejít.

To nebyl příjemný začátek. Pěšina se následně více a více vinula mezi kameny a úseky, na kterých člověk už nikoliv šel, ale vyloženě lezl, se stávaly častějšími a častějšími. Chodím rád, ale lezení po skalách mě nebaví. Proklínal jsem své rozhodnutí vydat se na cestu, bál se každého dalšího kroku a děsil se pomyslení na cestu zpět. Poslední úsek už skutečně připomínal spíše cestu po skalním žebříku doplněném o přídržovací lana.

Když jsem se konečně doškrábal k zábradlí horní chaty Refuge du Gouter ve výšce 3 817 m, měl jsem upřímnou radost, dokonce mi málem tekly slzy. Bylo 9 hodin. Ani v této chatě se netopí a na rozdíl od chaty dolní to je jasně znát. I v kuchyni nosí kuchaři čepice. Při posezení se člověk musel nikoliv svléci, ale přobléci oproti tomu, co měl venku, protože jinak na něj šla zima. Byl jsem opravdu rád, že šéf, ač se ráno tvářil nejistě, tak pod vlivem ukázkové předpovědi souhlasil, že budeme po malé svačině pokračovat dále, protože představa, že by na této chatě měl člověk zůstat až do večera, nebyla vůbec lákavá.

Sluníčko svítilo, obloha zůstávala blankytně modrá, vál mírný vítr a viditelnost byla naprosto ukázková. Kolem desáté hodiny jsme si nasadili všechno oblečení (já k bundě a fleesovce přidal tři trička), mačky, návleky na boty a nohavice, sedáky, vyndali hole a navzájem se připoutali na lano.

Cesta nahoru byla oproti předchozím kouskům ukázková. Šlapali jsme po jasně vychozené cestě ve sněhu. Každý den na Mt. Blanc lezou stovky lidí, my jsme patřili k posledním, kteří ještě dnes vyráželi, takže cesta byla notně vyšlapaná a místy vypadala téměř jako dálnice.

Chůze po sněhu byla zpočátku docela příjemná a na léto docela nová. Nicméně brzy se dostavilo připomenutí toho, jak vysoko se nacházíme, a kroky postupně těžkly a těžkly. Výhledy na ledovce a okolní skaliska byly však skutečně naprosto impozantní, ve spojení s úžasným počasím a dokonalou viditelností doslova královské. Do nějakých 4 000 výškových metrů jsem úspěšně chroupal čokoládu. Šéf měl výškoměr a každých sto výškových metrů jsme zastavovali. Doškrábat

se do 4 300 byla opravdu fuška, zoufale jsem sledoval lano před sebou a očima jej prosil, aby moc neutíkalo. Každý krok byl nepříjemný a rozpraskané ledovce i špičatá skaliska okolo mi byla celkem ukradená. Nadšení a veselá nálada, kterou jsem oplýval na druhé chatě, byla ta tam. Nakonec jsme přeci jen vylezli na první vrchol. Z něj se rozprostíral výhled na mírně svažitou pláň a řetěz kopců a hřebenů, po kterých jako malíci mravenci za sebou pochodovaly nekonečně skupinky průřevých lidiček.

Cesta směrem dolů po pláni byla příjemná, získal jsem zpět něco ze své počáteční dobré nálady a na malé zastávce se mi podařilo opět něco pojist. Nebylo to jen tak. Tělu se moc jíst nechtělo, ale přitom bylo evidentní, že jakmile dojde čokoláda, chce se nohám jít ještě méně než normálně. Bohužel se ukázalo, že čokoláda s oříšky nebyla ideální volbou, ač má více energie, tak při pochodu v takové výšce se na oříšky už nedostane a akorát zaclánějí v žaludku.

Při další cestě jsem si uvědomil, jak zásadní rozdíl je, pokud člověk skutečně vědomě a opravdu zhluboka dýchá. Pak už stačilo jen soustavně myslet na to, abych se vždy pořádně nadechl, počkal a důsledně vydechl. Díky tomuto už mi bylo podstatně lépe a docela ochotně jsem šlapal dál. Už to

nebylo zdaleka tak útrpné, a ač o sobě kopec samozřejmě dával vědět, už jsem celkem spokojeně držel krok.

Ve 4 400 jsme si u nouzového přístřešku dali další zastávku a něco snědli. Už mi moc nechutnala ani čokoláda. Tyčinku Mars jsem raději ani nevyndával.

Cesta pokračovala dál do prudkého svahu, následně po několika hřebenech. Obzvláště chůze do slova po hřebenu, který se na obou stranách prudce svažoval do nedohlédnutelných hlubin, byla opravdu úchvatná. Naštěstí mám z lyžování v nohách docela cit pro sníh, a tak jsem se s mačkami cítil docela jistě a cepín jsem měl v ruce spíše pro jistotu. Zatímco ostatní měli z chůze trochu strach, tak já jsem se na rozdíl od lezení na skálu příliš nebál. Jediné, co mě trápilo, byl výhled na nekonečnou cestu vinoucí se nahoru a stále relativně vzdálený vrchol, který se navíc nyní skrýval za jedním z hřebenů.

Jak jsme se přibližovali k vrcholu, tak jsme byli stále pomalejší a pomalejší. Většina skupin, které šly za námi, nás již dávno předběhla. Nicméně i tak jsme nepolevovali v odhodlání a stále šli zarputile dál. Každý další krok byl však kratší a kratší. Už jsem nejedl čokoládu, ale jen prosebně od Armina somroval hroznový cukr. Moc mě mrzelo, že něco takového nemám. To byla jediná věc, která se dala jíst s chutí a opravdu velice rychle po tom, co si člověk nechal rozpustit kostičku na jazyku, se cítil o něco lépe.

Nakonec se před námi ukázal poslední hřeben s posledním malým vrškem. Na všechny hory okolo jsme se nyní dívali shora. Ač sil ubývalo, tak se opět dostavilo nadšení. Vrchol už se konečně přestal zdát být nedosažitelný, a když jsme se doškrábali na poslední předvrcholek, zbývalo už jen pár set metrů pouze lehce svažité cesty po hřebenu až k samotnému vrcholu Mt. Blancu. Ten nebyl, na rozdíl od většiny předchozích hřebenů, nijak špičatý, ale naopak malebně oblý, relativně široký, podlouhlý a docela hřebenovitý, takže na první pohled nebylo ani pořádně jasné, která část je tím skutečným vrcholem.

Chvilí jsme tam tak nějak překvapeně stáli, mírně si pogratalovali a chaoticky se dívali na všechny strany, což v kombinaci s tím, že jsme stále byli na jednom laně, občas působilo groteskně. Zatímco na začátku cesty vál jen mírný vítr, posledních 400 metrů už fučel silný a ledový víchr. Obzvláště na vrcholu to bylo znát, navíc se také člověk zastavil a tolik se nezařhlíval. Krátce řečeno, byla docela velká kosa. I ruce v rukavicích při fotografování zebaly. Ještě jsme se nechali od předchozí

skupiny vyfotit a já nafotil panorama. Potom postupně zmrzl mobil Arminovi, foťák Lucovi a foťák mně. Nevím, co se přesně stalo, ale odmítal se se mnou dále bavit. Nevím, kolik bylo stupňů, s ohledem na naše oblečení bych řekl, že nebyla tak velká zima (například -10), nicméně v kombinaci s větrem to bylo opravdu znát. Luc ještě poslal SMS manželce. Můj mobil odmítal nalézt jakoukoliv síť, ač na vrcholu evidentně signál byl.

Nakonec nás na vrcholu potkal ještě šílený Polák. Musel jsem před ním smeknout, protože tento den vylezl na vrchol až od tramvaje, což je úctyhodný výkon. Na druhou stranu jsme si však museli říci, že přesně tito lidé jsou těmi, kteří tvoří statistiky mrtvých. Byl sám, nebýt nás opožděných pomalých programátorů, tak zcela a úplně, tj. bez možnosti jakékoliv pomoci a po takové obrovské námaze. Samotná cesta určitě není, až na pár výjimek, vyložene nebezpečná, navíc je díky davům docela jasná, nicméně prostor pro chybu je příliš velký, obzvláště pokud člověk není připoutaný k nikomu dalšímu, kdo by jej mohl v případě pádu zachytit.

Cesta zpět už nebyla až tak zajímavá. Snad jen tím, že jsme všichni byli velice unavení, obzvláště šéf, který tolik nejedl, dokonce pak nemohl jít ani z kopce a museli jsme si ne příliš daleko od chaty dát velkou pauzu na drobné jídlo a odpočinek. Navíc zesílil vítr a především nad 4 000 m do nás opravdu usilovně foukal. Botky, ač většinu cesty držely, tak celodenní capání ve sněhu, především v tom níže položeném mokřím, už nezvládly a jemně provlhly.

Do chaty jsme dorazili po osmé hodině téměř se západem slunce, zničení, vysílení a zmrzlí. Po tom všem ani nikdo z nás nebyl schopný sníst většinu večere, a tak jsme museli zbytky s omluvou vrátit. Já potom zalezl rovnou do postele. Bylo mi divně, nos a hlava mě bolely z mrazu a vichru a byl jsem unavený; pochodovali jsme téměř 16 hodin jen s drobnými přestávkami, ve větru a sněhu.

Jeden by řekl, že člověk lehne a umře, ale tak to nebylo. Protože záchody na této chatě jsou nejen nechutné, špinavé (a kombinované, ano, cesta kolem pisoárů občas některé slečny překvapila), ale především v separátním přístřešku, do kterého se chodí venkem, snažil jsem se nepít přes míru a vypil asi jen litr vody. Tak mě sice nebudil plný žaludek, ale bylo mi většinu noci divně, horko, zima a podobně, myslel jsem, že na mě něco leze, ale nebylo to tak, byla to opět dehydratace. Několikrát jsem se vzbudil a ráno toho už moc nenaspal. Chudák šéf ztratil v noci jednu zátku do ucha a říkal, že od dvou hodin, kdy byla první snídaně, nespál. Lidé vstávali, oblékali se a balili se prakticky celé ráno. Pak se ani nesnažil spát a seděl v jídelně (kde spalo dost lidí na zemi), alespoň neměl picí deficit, protože většinu noci popíjel.

Když se konečně dostavilo ráno a já poněkud převálcovaný a s bolavou hlavou vylezl z postele, vypil čaj a láhev vody, udělalo se mi docela rychle lépe. Hlava mě pomalu přestala bolet a celkem odevzdaně jsem se připravoval na sestup po té skalní části. Akorát nos ošlehaný větrem mě při smrkání opravdu pálil, nebylo to sluníčkem, bylo to skutečně jen mrazem. Spodek mého nosu se tak stal jedinou částí těla, která nějak utrpěla a bude se muset regenerovat.

Cesta dolů nakonec nebyla tak strašná, jak jsem se bál. Nejvíce to asi bylo únavou, už mě to zkrátka tak nevzru-

šovalo, opatrně jsem lezl dolů a až tak mi nevadilo, že pod nohama mám půl kilometru skalní stěny dolů. S pomocí lana jsme bezpečně přešli i rokli.

Na první chatě jsme si dali malý oběd ve formě omelety. Všichni z nás byli překvapení, že jsme neměli velký hlad, jedna omeleta stačila každému. Pak jsme se vysvlékli do triček a kalhot a pokračovali dále dolů. Já už měl pocit, že jsem skoro doma. Tato cesta již byla nezáludná a vše se zdálo jen jako malé drobnosti na cestě domů.

Do svého obydlí jsem dorazil v půl šesté. Hned jsem se vysvlékl, dal první várku věcí do pračky a zalezl na záchod a posléze do vany. Obojí mi nahoře chybělo.

Ač na vrchol jdou každý den davы lidí, v hezkém počasí až několik set, ve většině případů je příroda naštěstí relativně čistá. S povalujícím se odpadkem se člověk setká skutečně spíše výjimečně, tipoval bych tak jeden na kilometr. Největší známkou lidské přítomnosti je počuraný sníh na poslední části cesty. Vodu z Montblancského ledovce tedy doporučuji raději nepít.

- Mé fotografie a panoramata naleznete zde: http://www.tomaskubes.net/photo/CERN_2009/
- O podobné cestě, si lze přečíst na iDnesu: http://cestovani.idnes.cz/jak-se-stoupa-na-mont-blanc-strechu-evropy-fi5-igsvet.asp?c=A090729_122117_igsvet_tom